

K možnosti prokurátora vydat' pokyn na vydanie uznesenia v prípravnom konaní¹

Anotácia: Autori sa v príspevku zaoberajú pokynmi prokurátora v prípravnom konaní najmä z hľadiska ich formy a obsahových náležitostí. Osobitne analyzujú problematiku možnosti prokurátora vydat' pokyn, ktorým policajtovi uloží povinnosť vydat' konkrétne rozhodnutie v prípravnom konaní. Rozoberajú zákonné možnosti prokurátora vydat' takýto pokyn, ako aj limity a súlad vydania takéhoto pokynu vo vzťahu k základným zásadám trestného konania, najmä k zásade voľného hodnotenia dôkazov. Na základe záveru o nemožnosti vydania takéhoto pokynu prokurátora podľa platného Trestného poriadku, ako aj jeho prípadných limitov z hľadiska základných zásad trestného konania záverom predkladajú návrhy *de lege ferenda*.

Kľúčové slová: pokyn prokurátora, rozhodnutie, prokurátor, policajt, dozor, zásada voľného hodnotenia dôkazov.

1. Úvod

Orgány činné v trestnom konaní rozhodujú v zásade o väčšine dôležitých vecí v trestnom konaní uznesením, a to najmä v jeho štádiu označovanom ako prípravné konanie. V zmysle § 176 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „TP“ alebo „**Trestný poriadok**“) uznesenie musí obsahovať odôvodnenie, ak zákon neustanovuje inak. Predmetom príspevku je rozbor problematiky vydávania pokynov na vydanie uznesenia v prípravnom konaní zo strany prokurátorov policajtom. Zaoberať sa budeme najmä problematikou vydávania takýchto pokynov vo vzťahu k uzneseniam, ktoré určujú priebeh ďalšieho konania a musia obsahovať odôvodnenie, aj keď tie isté otázky sa týkajú aj uznesenia o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré takéto odôvodnenie neobsahuje.

Úvodom chceme poznamenať, že nie je našim cieľom a ani zámerom vo všeobecnosti spochybňovať právo prokurátora, ako pána predsúdnej časti trestného konania, dávať policajtom pokyny v súvislosti s trestným konaním a jeho priebehom. Na druhej strane budeme však polemizovať s možnosťou prokurátora dať pokyn policajtovi na vydanie určitého rozhodnutia v prípravnom konaní s ohľadom na súčasné znenie TP. V rámci tejto problematiky budeme venovať pozornosť povahe, obsahu a forme pokynov týkajúcich sa vydávania uznesení, ktoré riešia postup v trestnom konaní, a to aj z hľadiska ich súladu s niektorými základnými zásadami trestného konania. Problematika povahy, formy alebo obsahu pokynov prokurátora v trestnom konaní je mimo hlavného záujmu vedeckej, a aj odbornej verejnosti v našom právnom prostredí, čo sa prejavuje aj pomerne malým rozsahom vedeckých a odborných prác k tejto téme,² ak nebudeme brať do úvahy

¹ Táto práca bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-19-0102 „Efektívnosť prípravného konania - skúmanie, hodnotenie, kritériá a vplyv legislatívnych zmien“, ktorého sú autori spoluriešiteľmi.

² ČENTĚŠ, J., VIKTORYOVÁ, J. 2002. *K niektorým ustanoveniam novely Trestného poriadku*. In: Justičná revue, roč. 54, č. 10, s. 1078 – 1083.; BERNÁT, J. 2003. *Zodpovednosť prokurátora za plnenie úloh v trestnom konaní*. In: Justičná revue, roč. 55, č. 5, s. 523 – 528.; POLÁK, P. 2016. *Postup a obsah jednotlivých foriem prípravného konania*. In: ZÁHORA, J. (ed.) *Prípravné konanie – možnosti a perspektívy*. Zborník príspevkov z celoštátnej vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou konanej dňa 21. apríla 2016. Praha: Leges, s. 74 – 95.; ZANOVIT, J. 2016. *Dozor a rozhodnutia prokurátora v prípravnom konaní*. In: ZÁHORA, J. (ed.) *Prípravné konanie – možnosti a perspektívy*. Zborník príspevkov z celoštátnej vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou konanej dňa 21. apríla 2016. Praha: Leges, s. 158 – 176.; RŮŽIČKA, M. 2016. *Dozorová a instanční působnost státního zástupce v přípravném řízení v ČR*. In: ZÁHORA, J. (ed.) *Prípravné konanie – možnosti a perspektívy*. Zborník príspevkov z celoštátnej vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou konanej dňa 21. apríla 2016. Praha: Leges, s. 177 – 196.

aj komentáre k Trestnému poriadku.³ Uvedené práce sa zaoberajú navyše pokynom prokurátora zväčša len podružne, resp. táto problematika nie je nosnou témou práce.

2. Zákonná úprava

Pokyny prokurátora policajtom sú výhradnou doménou predsúdnej časti trestného konania. Uvedená skutočnosť je logickým dôsledkom toho, že práve prokurátor je pánom predsúdneho konania, ktorý tak v konečnom dôsledku rozhoduje o tom, či sa vec vôbec posunie do súdnej časti trestného konania. V súdnej časti trestného konania inštitút analogický pokynu prokurátora policajtovi neexistuje snáď s výnimkou oprávnenia prokurátora uložiť policajtovi zabezpečenie dôkazu, ktorý chce vykonať v konaní pred súdom (§ 234 ods. 4 Trestného poriadku). Toto je dané inou povahou a postavením samosudcu alebo senátu vo vzťahu k prokurátorovi a obžalovanému, resp. ostatným stranám v konaní pred súdom.

Svojou povahou pokynu prokurátora podľa § 230 ods. 2 Trestného poriadku obdobným oprávnením je právomoc predsedu senátu, sudcu pre prípravne konanie alebo prokurátora prikázať vykonanie niektorých zaisťovacích úkonov policajtovi (viď § 91 ods. 2 TP, § 100 ods. 2 TP, § 101 ods. 2 TP, § 102 ods. 2 TP). V tomto prípade však zákonodarca určil, že tieto úkony vykonáva policajt v rámci vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania na základe príkazu, a nie opatrenia. Zákonodarca teda nepovažoval takéto činnosti policajta za zabezpečenie okolností technicko-organizačnej alebo operatívnej povahy, nakoľko o ich vykonaní sa nerozhoduje opatrením, ale vyššou formou rozhodnutia - príkazom. Pritom z hľadiska dopadu na priebeh trestného konania tieto úkony, a najmä ich výsledok (nimi obstaraný dôkaz), sú zväčša podkladom pre vydanie rozhodnutia, ktorého vydanie týkajúce sa priebehu trestného konania môže nariadiť prokurátor pokynom len v podobe opatrenia. Navyše samotná povaha toho, čo sa týmito príkazmi zabezpečuje (kto úkon vykoná), je podľa nášho názoru skutočnosť jednoznačne organizačného charakteru, lebo sa ňou organizuje personálne zabezpečenie realizácie konkrétneho úkonu.

Čo sa týka samotnej zákonnej úpravy pokynov zo strany prokurátora v trestnom konaní policajtovi, tak táto úprava je pomerne stručná a strohá. Základným ustanovením týkajúcim sa úpravy pokynov prokurátora vydávaným voči policajtom je ustanovenie § 230 ods. 2 TP upravujúce oprávnenia prokurátora pri výkone dozoru v predsúdnej časti trestného konania. Podľa tohto všeobecného ustanovenia pri výkone dozoru pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní je prokurátor oprávnený:

„a) dávať záväzné pokyny na postup podľa § 197, vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie trestných činov a určovať lehoty na ich vybavenie; také pokyny sú súčasťou spisu,

b) vyžadovať od policajta spisy, dokumenty, materiály a správy o stave konania vo veciach, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie, na zistenie, či policajt včas začal trestné stíhanie a riadne v ňom postupuje,

c) zúčastniť sa na vykonávaní úkonov policajta, osobne vykonať jednotlivý úkon alebo aj celé vyšetrovanie, alebo skrátené vyšetrovanie a vydať rozhodnutie v ktorejkoľvek veci; pritom postupuje podľa tohto zákona; proti takémuto rozhodnutiu prokurátora je prípustná sťažnosť rovnako ako proti rozhodnutiu policajta,

d) vrátiť vec policajtovi na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania s pokynmi a určovať lehotu na ich doplnenie; o vrátení veci upovedomí obvineného a poškodeného,

³ ČENTÉŠ, J. et al. 2017. *Trestný poriadok. Veľký komentár*. 3. aktualizované vydanie. Žilina: EUKÓDEX, s. 505 – 507.; MINÁRIK, Š. et al. 2006. *Trestný poriadok. Stručný komentár*. Bratislava: IURA EDITION, s. 596 – 600.

e) zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahradiť vlastnými rozhodnutiami; pri uznesení o zastavení trestného stíhania, prerušení trestného stíhania alebo o postúpení veci to môže urobiť do 30 dní od ich doručenia; ak rozhodnutie policajta nahradil vlastným rozhodnutím inak, než na podklade sťažnosti oprávnenej osoby, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, rovnako ako proti rozhodnutiu policajta,

f) odňať vec policajtovi a urobiť opatrenie, aby vec bola prikázaná inému policajtovi alebo policajtom,

g) nariadiť, aby sa vo veciach uvedených v § 202 konalo vyšetrovanie,

h) urobiť opatrenie, aby skrátené vyšetrovanie vykonal policajt uvedený v § 10 ods. 8 písm. a) alebo písm. c),

i) urobiť opatrenie, aby vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie trestného činu príslušníka ozbrojeného bezpečnostného zboru vykonal policajt uvedený v § 10 ods. 8 písm. a), pričom pred urobením opatrenia si prokurátor vyžiada stanovisko riaditeľa Úradu inšpekčnej služby; rovnako je prokurátor oprávnený postupovať aj pri vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní trestného činu colníka.⁴

Paragraf 230 ods. 3 TP následne výslovne ustanovuje, že v prípadoch ustanovených v § 230 ods. 2 písm. a), d), f) až i) TP rozhoduje prokurátor opatrením a v prípade ustanovenom v § 230 ods. 2 písm. e) TP rozhoduje uznesením, ktoré sa doručuje obvinenému, poškodenému a oznamovateľovi, ak nie je zároveň poškodeným.

Z tejto úpravy je zrejmé, že možnosť prokurátora vydávať pokyny vo vzťahu k priebehu trestného konania a úkonom vykonávanými policajtmi je upravená najmä v ods. 2 písm. a), písm. d) a čiastočne aj písm. b) predmetného ustanovenia Trestného poriadku. Ide o všeobecnú úpravu, ktorá je doplnená o osobitné ustanovenia týkajúce sa vyšetrovania, skráteného vyšetrovania a inštitútu dočasného odloženia vznesenia obvinenia.

Podľa § 203 ods. 2 Trestného poriadku v prípade ak sa skrátené vyšetrovanie neskončí do dvoch mesiacov od vznesenia obvinenia, tak policajt prokurátorovi písomne oznámi prečo nebolo možné skrátené vyšetrovanie skončiť a aké úkony je potrebné ešte vykonať v predmetnej trestnej veci. Prokurátor môže policajtovi **pokynom** zmeniť rozsah úkonov, ktoré majú byť ešte vykonané alebo môže vo veci nariadiť vyšetrovanie. Podľa § 204 ods. 2 Trestného poriadku v prípade tzv. super rýchleho skráteného vyšetrovania môže prokurátor vtedy, keď prepustí písomným a odôvodneným príkazom zadržaného obvineného na slobodu, vrátiť spis policajtovi s **pokynom** na doplnenie skráteného vyšetrovania.

Obdobná úprava je aj vo vzťahu k vyšetrovaniu, keď podľa § 209 ods. 3 Trestného poriadku, ak vyšetrovanie nie je skončené v zákonom stanovených lehotách, tak policajt musí prokurátorovi písomne oznámiť prečo nebolo možné vyšetrovanie skončiť v ustanovených lehotách, aké úkony treba ešte vykonať a aký čas bude ešte vyšetrovanie pokračovať. Prokurátor môže následne policajtovi **pokynom** zmeniť rozsah úkonov, ktoré majú byť ešte vykonané. Môže tiež určiť policajtovi inú lehotu, akú má vyšetrovanie ešte trvať v predmetnej trestnej veci.

Napriek existencii týchto vyššie spomenutých osobitných zákonných úprav oprávnenia prokurátora vydať pokyn policajtovi, je podľa nás zrejmé, že ide o duplikovanie všeobecných oprávnení prokurátora vo vzťahu k týmto osobitným situáciám, keď už samotný § 230 ods. 2 TP by prokurátora tak či tak oprávňoval vydať takýto pokyn bez ohľadu na túto osobitnú právnu úpravu.

⁴ § 230 ods. 2 zákona č. 301/2005 Trestný poriadok v znení neskorších právnych predpisov.

Špecifické postavenie má ustanovenie § 205 ods. 3 Trestného poriadku, kde je upravená povinnosť prokurátora vydať pokyn na vznesenie obvinenia osobe, ktorej bolo vznesenie obvinenia dočasne odložené, a to v prípade, keď odpadli dôvody na dočasné odloženie vznesenia obvinenia podľa § 205 ods. 1 Trestného poriadku. Na rozdiel od ustanovení § 203 ods. 2 TP, § 204 ods. 2 TP a § 209 ods. 3 TP, ktoré dávajú prokurátorovi fakultatívnu možnosť vydať pokyn policajtovi týkajúci sa rozsahu úkonov v trestnom konaní, tak v prípade § 205 ods. 3 TP ide o obligatórnu povinnosť prokurátora dať pokyn na vydanie rozhodnutia, a nie na vykonanie procesných úkonov. Táto povinnosť je naviazaná na odpadnutie dôvodov na dočasné odloženie vznesenia obvinenia, čo pripúšťa značnú subjektívnosť vo vzťahu k stanoveniu okamžiku, kedy táto povinnosť nastáva.

Vychádzajúc z § 230 ods. 2 písm. a) TP v spojení s ustanovením § 201 ods. 3 TP je policajt pri vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní procesne samostatný, pričom je viazaný len záväzným pokynom prokurátora a samozrejme tiež dodržiavaním všeobecne záväzných právnych predpisov. Vzájomný vzťah prokurátora a policajta vyjadril vo svojom náleze aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“ alebo „ÚS SR“), keď konštatoval, že prokurátor v rámci dozoru nad prípravným konaním dbá na dodržiavanie základných zásad trestného konania, ako aj ustanovení zákona v postupe a v rozhodovaní policajta.⁵

V minulosti predchádzajúci trestný poriadok – zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení účinnom do 30. 9. 2002 - v ustanovení § 164 ods. 4 (ktoré bolo obdobou súčasného ustanovenia § 201 ods. 3 TP) obsahoval možnosť vyšetrovateľa PZ⁶ nesúhlasiť s pokynmi prokurátora na vznesenie obvinenia, na kvalifikáciu trestného činu a na rozsah obvinenia alebo s pokynmi prokurátora na spôsob vybavenia veci v prípravnom konaní. V takomto prípade bol vyšetrovateľ PZ oprávnený oznámiť prokurátorovi písomne svoje námietky. Ak prokurátor týmto námietkam nevyhovel, tak predložil vec nadriadenému prokurátorovi, ktorý pokyny podriadeného prokurátora buď zrušil alebo vec prikázal inému vyšetrovateľovi PZ. Vo všetkých ostatných prípadoch boli pokyny prokurátora pre vyšetrovateľa PZ záväzné. Uvedené oprávnenie vyšetrovateľa PZ bolo z predchádzajúceho trestného poriadku vypustené zákonom č. 422/2002 Z. z., pričom dôvodová správa k tomuto kroku neuvádza žiadne odôvodnenie. Z hľadiska odbornej verejnosti akcentovalo zdôvodnenie tohto kroku sledujúce posilnenie postavenia prokurátora ako pána prípravného konania.⁷ Aj po zrušení tohto ustanovenia v rámci úpravy trestného konania mohol policajt namietať pokyny prokurátora v prípade, ak s nimi nesúhlasil, napriek absencii takejto úpravy v predchádzajúcom trestnom poriadku alebo v aktuálnom Trestnom poriadku, a to postupom podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení účinnom do 31. 12. 2005. Policajt teda mohol podať podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia prokurátora, o ktorom následne konal nadriadený prokurátor prokurátora, ktorého postup alebo rozhodnutie bolo dotknuté podnetom. Táto možnosť platila do prijatia zákona č. 401/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 1. 2016. **Po prijatí tejto novely zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov došlo k definitívnemu vylúčeniu možnosti policajta akokoľvek namietať postup, resp. pokyny prokurátora v trestnom konaní, nakoľko § 31 ods. 5 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov**

⁵ Pozri Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 126/05, zo dňa 24. 8. 2005.

⁶ Nakoľko v tom čase ešte nebolo do slovenského trestného konania zavedené skrátené vyšetrovanie ako forma prípravného konania, ktorú vykonávajú policajné orgány (v súčasnosti poverení príslušníci), tak sa toto ustanovenie týkalo iba vyšetrovateľa PZ.

⁷ Pozri ČENTĚŠ, J., VIKTORYOVÁ, J. 2002. *K niektorým ustanoveniam novely Trestného poriadku*. In: *Justičná revue*, roč. 54, č. 10, s. 1081.

ustanovil, že postupom podľa zákona o prokuratúre sa nemožno domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v trestnom konaní ani preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v trestnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku. Podľa Dôvodovej správy k zákonu č. 401/2015 Z. z., dôvodom na takýto postup bolo to, že: „na preskúmanie rozhodnutí vydaných v trestnom konaní a postupu policajta existujú zákonné prostriedky upravené v Trestnom poriadku (sťažnosť, žiadosť o preskúmanie postupu policajta, návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní), preto použitie ustanovení zákona o prokuratúre na trestné konanie by bolo duplicitné.“⁸ Touto novelou sa teda prokurátor stal úplne nadriadeným subjektom v rámci orgánov činných v trestnom konaní, nakoľko policajt v súčasnosti nemá právom upravenú možnosť akýmkoľvek spôsobom dosiahnuť preskúmanie pokynov prokurátora v trestnom konaní, aj keby boli objektívne nedôvodné alebo prípadne v rozpore s ustanoveniami TP.⁹

Na tomto mieste treba pre úplnosť zmieniť osobitnú, a zároveň aj precíznejšiu úpravu pokynov týkajúcich sa trestného konania, ktoré sú vydávané zo strany nadriadených prokurátorov prokurátorom podriadeným, najmä s ohľadom na možnosti podriadených prokurátorov nevykonať pokyn alebo dosiahnuť jeho zmenu. Takéto pokyny v rámci subordinačných vzťahov prokurátorov nie sú upravené explicitne v Trestnom poriadku, ale v § 6 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na organizáciu prokuratúry však pokyn nadriadeného prokurátora zaväzuje podriadeného prokurátora aj v prípade, ak sa týka jeho oprávnení v rámci trestného konania. Týmto sa následne priamo prejavuje v priebehu trestného konania. Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov je nadriadený prokurátor oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh. Tento pokyn s poukazom na § 6 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov musí mať písomnú formu a podriadený prokurátor je povinný ho splniť, ak zákon neustanovuje inak. Ak vec neznesie odklad, tak nadriadený prokurátor môže pokyn vydať aj ústne, telefonicky, telefaxom alebo elektronickými prostriedkami. Takýto pokyn však musí nadriadený prokurátor do 48 hodín zopakovať v listinnej podobe alebo elektronickými prostriedkami so zaručeným elektronickým podpisom, inak je pokyn neplatný. V prípade pokynu na odňatie veci, musí byť pokyn odôvodnený. V § 6 ods. 3, ods. 4 a ods. 5 uvedený zákon upravuje situácie, kedy nie je podriadený prokurátor viazaný pokynom, kedy ho musí obligatórne odmietnuť a kedy tak môže urobiť fakultatívne. Viazaný pokynom nadriadeného prokurátora podriadený prokurátor nie je len v konaní pred súdom za predpokladu, že sa zmenila dôkazná situácia. Z uvedeného vyplýva, že v prípravnom konaní je podriadený prokurátor vždy viazaný pokynom nadriadeného prokurátora, aj keby sa zmenila dôkazná situácia. Obligatórne musí vykonanie pokynu nadriadeného prokurátora prokurátor odmietnuť, ak by jeho splnením spáchal trestný čin, priestupok, iný správny delikt alebo disciplinárne previnenie, avšak takéto odmietnutie splnenia pokynu je povinný písomne odôvodniť. Fakultatívne môže vykonanie pokynu nadriadeného prokurátora prokurátor

⁸ Dôvodová správa k zákonu č. 401/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre. Dostupné na: <<https://www.epi.sk/dovodova-sprava/dovodova-sprava-k-zakonu-c-401-2015-z-z.htm>> [cit. 24.09.2019].

⁹ Mohlo by ísť napríklad o pokyn na opakovaný výsluch obvineného, ktorý už odmietol vypovedať a nežiadal o svoje opätovné vypočutie, prípadne o konfrontáciu obvineného s inou osobou v prípade, že obvinený počas celého konania odmietol vypovedať, a teda nie je ho s čím konfrontovať. Rovnako pokyn na vykonanie úkonu, ktorý už bol vykonaný (napr. výsluch svedka), pričom sa nevyskytli nové okolnosti, ku ktorým by bolo svedka potrebné vypočuť. Prípadne by išlo o pokyn na vykonanie úkonu, ktorý nie je možné zrealizovať ako napr. rekonštrukciu činu na mieste, ktoré už bolo zničené alebo celé zmenené. V takomto prípade by mohol policajt požiadať prokurátora o zváženie a prehodnotenie rozsahu pokynov, avšak nemá žiadnu zákonnú oporu na takýto postup, pretože pokyny sú v zmysle TP pre neho záväzné a musí ich splniť.

odmietnuť vtedy, keď by jeho splnením bezprostredne a vážne ohrozil svoj život alebo zdravie alebo ak by jeho splnením bezprostredne a vážne ohrozil život alebo zdravie jemu blízkej osoby. V prípade ak by podľa podriadeného prokurátora hrozilo splnením pokynu spôsobenie škody, tak je povinný na to nadriadeného prokurátora upozorniť (§ 6 ods. 6 uvedeného zákona). Nakoniec zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov vo vzťahu k trestnému konaniu v § 6 ods. 8 výslovne špecifikuje, aké pokyny nadriadený prokurátor nemôže vydať podriadenému prokurátorovi. Ide konkrétne o pokyn, aby sa nezačalo trestné stíhanie, nevznieslo obvinenie, nepodal návrh na vzatie obvineného do väzby, vec postúpila na prejednanie inému orgánu, zastavilo trestné stíhanie, nepodala obžaloba alebo riadny alebo mimoriadny opravný prostriedok v neprospech obvineného.

Z hľadiska oprávnení podriadeného prokurátora nevyhovieť pokynu nadriadeného prokurátora treba uviesť, že na rozdiel od policajta v trestnom konaní, podriadený prokurátor má podľa § 6 ods. 7 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov oprávnenie „vyhnúť“ sa splneniu pokynu, s ktorým nesúhlasí, pretože je podľa neho v rozpore s právnym predpisom (teda nielen výslovne so zákonom, ale aj s právnymi predpismi nižšej právnej sily) alebo v rozpore s jeho právnym názorom. V takomto prípade môže písomne požiadať nadriadeného prokurátora, aby mu vec odňal, pričom takúto žiadosť musí odôvodniť.¹⁰ Z dikcie predmetného ustanovenia vyplýva, že nadriadený prokurátor takejto žiadosti musí vyhovieť a vybavením veci musí poveriť iného prokurátora alebo ju musí vybaviť sám.

3. K povahe, obsahu a forme pokynu prokurátora

Samotný Trestný poriadok neustanovuje explicitne obsah a formu opatrení, a teda ani pokynu prokurátora vydaného podľa § 230 ods. 2 Trestného poriadku. Vo vzťahu k opatreniam Trestný poriadok len v § 10 ods. 19 TP definuje ich povahu spočívajúcu v technicko-organizačnom alebo operatívnom charaktere okolností, o ktorých sa nimi rozhoduje.

Trestný poriadok a ani iný všeobecne záväzný právny predpis a podľa našich vedomostí ani žiaden pokyn generálneho prokurátora neobsahuje úpravu pokynov z hľadiska obsahu a formy takýchto pokynov vydávaných prokurátormi pre policajtov v trestnom konaní.

Všeobecné opatrenia môžu byť, pokiaľ to zákon výslovne nevyžaduje,¹¹ vydávané v písomnej alebo ústnej forme. Je zrejmé, že z hľadiska právnej istoty je však vhodnejšia forma písomná.

Na rozdiel od iných foriem rozhodnutí ako sú rozsudok, trestný rozkaz, uznesenie, príkaz a prípadne iné rozhodnutia (ako napr. obžaloba) zákonodarca v Trestnom poriadku ani rámcovo (odkazom na inú formu rozhodnutia) nevymedzil všeobecne obsah opatrení vydávaných v trestnom konaní, čo je zrejme dané ich samotnou povahou a určením.

Z hľadiska opatrení, ktoré sú pokynmi prokurátora pre policajta v rámci vykonávania dozoru v trestnom konaní teda môžeme konštatovať, že žiaden zákonný ani podzákonný právny predpis neupravuje ich formu a ani obsah. Trestný poriadok a ani iný všeobecne záväzný právny predpis neurčujú, kedy je prokurátor povinný vydať písomný pokyn policajtovi pri vykonávaní dozoru. Naproti tomu česká právna úprava ustanovuje, že písomnú formu majú pokyny, ktoré štátny zástupca vydáva na začatie trestného stíhania,

¹⁰ Rovnaké oprávnenie podriadeného prokurátora vo vzťahu k pokynom nadriadeného prokurátora vyplýva aj z § 25 ods. 1 písm. d) zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateľoch prokuratúry v znení neskorších predpisov.

¹¹ Výslovne napríklad písomnú formu opatrenia vyžaduje Trestný poriadok v prípade opatrenia, ktorým sa rozhodlo o prepustení zadržanej osoby podľa § 85 ods. 4 TP.

na kvalifikáciu trestného činu, na rozsah obvinenia, na spôsob vybavenia veci v prípravnom konaní, na pribratie znalca, pri vrátení veci na doplnenie, po vrátení veci štátnemu zástupcovi súdom na došetrenie, pri odňatí a prikázaní veci a tam, kde to štátny zástupca považuje za potrebné.¹²

Z ustanovenia § 230 ods. 2 písm. a) TP by sme mohli dospieť k záveru, že pokyny prokurátora vydané na základe tohto oprávnenia by mali mať písomnú formu, nakoľko by mali byť súčasťou spisu. Ide však o formuláciu, ktorá umožňuje jej naplnenie aj v podobe záznamu policajta o ústnom vydaní takéhoto pokynu zo strany dozorového prokurátora. Preto musíme konštatovať, že pokyny podľa § 230 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku môže vydať prokurátor aj ústne a obdobne je mu to umožnené aj v prípade § 230 ods. 2 písm. d). V praxi sa však zrejme v prípade vrátenia veci na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania aj s pokynmi nevyskytujú prípady, že by takýto postup bol zo strany prokurátora realizovaný ústnou formou.

4. Oprávnenie prokurátora dať pokyn policajtovi na vydanie uznesenia

Pri dávaní pokynov na vydanie uznesenia (či už napr. vznesenia obvinenia alebo aj začatia trestného stíhania) sa prokurátori odvolávajú práve na § 230 ods. 2 písm. a) TP. Znenie tohto ustanovenia však výslovne neustanovuje oprávnenie prokurátora dať pokyn policajtovi na vydanie rozhodnutia v prípravnom konaní. Takéto oprávnenie je výslovne dané len vo vzťahu k rozhodovaniu v štádiu pred začatím trestného stíhania, kedy zákonodarca udelil prokurátorovi oprávnenie vydať pokyn na postup podľa § 197 TP, pričom v § 197 TP sú výslovne upravené možnosti rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní o trestnom oznámení.¹³ Otázne je, či zo znenia § 230 ods. 2 písm. a) TP: „dávať záväzné pokyny na (...) vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie (...)“ možno úplne explicitne dôvodiť oprávnenie prokurátora požadovať od policajta vydanie konkrétneho rozhodnutia (uznesenia).

Vo všeobecnosti vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie môžeme charakterizovať ako zákonom upravený postup vyšetrovateľov a poverených príslušníkov, ktorý je zameraný na zistenie skutočností a dôkazov dôležitých pre rozhodnutie, či v danej veci má byť podaná obžaloba alebo či má byť vydané iné rozhodnutie.¹⁴ Vyšetrovanie je forma prípravného konania, konkrétne úsek prípravného konania, kde je oprávnený vykonávať úkony vyšetrovateľ.¹⁵ Vyšetrovanie je determinované charakterom trestnej činnosti, ktorá je predmetom trestného konania, teda tým o akých trestných činoch sa vyšetrovanie vykonáva. V prípade vyšetrovania sú to zločiny vrátane obzvlášť závažných zločinov ako aj prečiny uvedené v § 200 ods. 2 TP, resp. aj iné prečiny ak sa vedie spoločné trestné konanie a aspoň o jednom objasňovanom trestnom čine sa vykonáva vyšetrovanie. Skrátené vyšetrovanie je forma prípravného konania, konkrétne úsek prípravného konania, kde je oprávnený

¹² Pozri § 19 ods. 2 Vyhlášky Ministerstva spravodlnosti č. 23/1994 Sb. o jednacím rádu státního zastupiteľstvá, zřízení poboček některých státních zastupiteľstvá a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli ve znění pozdějších předpisů.

¹³ Zo znenia § 230 ods. 2 písm. a) TP môžeme vyvodit', že prokurátor je oprávnený vydať v štádiu pred začatím trestného stíhania len pokyn na vydanie rozhodnutia podľa § 197 TP a nie napríklad na vykonávanie úkonov v tomto štádiu ako sú na napr. výsluch oznamovateľa alebo osoby, ktorá sa podľa trestného oznámenia mala dopustiť trestného činu.

¹⁴ VIKTORYOVÁ, J. et al. 2013. *Vyšetrovanie*. 2. vydanie. Bratislava: Akadémia Policajného zboru, s. 19.

¹⁵ Kto je vyšetrovateľ ustanovuje § 10 ods. 8 písm. a) až písm. c) TP a aj § 10 ods. 9 TP, kde je určené, ktorí príslušníci ozbrojených bezpečnostných zborov môžu pôsobiť vo funkcii vyšetrovateľa. V prípade Policajného zboru bližšie podmienky ustanovenia do funkcie vyšetrovateľa PZ ustanovuje § 34 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.

vykonávať úkony poverený príslušník¹⁶ a vykonáva sa vo vzťahu ku všetkým prečinom s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou tri roky, ak sa o nich nevykonáva podľa Trestného poriadku vyšetrovanie. Skrátené vyšetrovanie však môže pri prečinoch vykonávať za určitých podmienok aj vyšetrovateľ.¹⁷

Samotné úkony trestného konania treba rozlišovať od inštitútu rozhodnutia v trestnom konaní, nakoľko samotný Trestný poriadok ich odlišuje. O úkonoch pojednáva tretia hlava prvej časti TP a o rozhodnutiach zas siedma hlava prvej časti TP. Úkony v trestnom konaní môžeme definovať ako činnosť orgánov činných v trestnom konaní, súdu a osôb príslušných vykonávať úkony trestného konania, s ktorou Trestný poriadok spája určité právne účinky (vznik, zmenu alebo zánik trestno-procesných vzťahov). O samotných úkonoch sa vyhotovuje zápisnica (pozri § 58 TP). Rozhodnutiami sa zas rozhodujú otázky dôležité pre trestné konanie. Predstavujú akt aplikácie práva zo strany príslušného orgánu činného v trestnom konaní a súdu, ktorý obsahuje právny názor a autoritatívne riešenie otázok týkajúcich sa skutku, ktorý je predmetom trestného konania, prípadne iné otázky s ním súvisiace.¹⁸ Obsahové náležitosti rozhodnutia v trestnom konaní upravuje osobitne TP pre každú formu rozhodnutia s výnimkou opatrenia v siedmej hlave prvej časti TP. Kľúčovou otázkou je, či vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie ako formy vykonávania prípravného konania zahŕňajú aj vydávanie samotných rozhodnutí alebo sa nimi rozumie iba vykonávanie úkonov a zabezpečovanie podkladov pre rozhodnutie.

Samotné vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie je v TP upravené najmä v druhom diele druhej hlavy druhej časti TP. Najmä z ustanovení § 201 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 TP, § 203 ods. 1 a ods. 2 TP podľa nás vyplýva, že vyšetrovanie, resp. skrátené vyšetrovanie nezahŕňa aj vydávanie rozhodnutí v tomto štádiu trestného konania. Teda vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie zahŕňa len vykonávanie úkonov a zabezpečovanie informácií a podkladov pre rozhodnutie v trestnom konaní, nie však vydávanie rozhodnutí. Ešte explicitnejšie tento záver vyznieva z ustanovení § 206 ods. 4 a ods. 5 TP, § 208 ods. 1 TP, § 214 ods. 1 TP, ktoré výslovne uvádzajú, že sa podľa nich rozhoduje (postupuje) na základe výsledkov vyšetrovania, resp. skráteného vyšetrovania.

Vzhľadom na to, že § 230 ods. 2 písm. a) TP uvádza, že prokurátor je pri výkone dozoru pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní oprávnený: „dávať *záväzné pokyny na (...) vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie (...)*“ máme za to, že s ohľadom na naše predchádzajúce úvahy prokurátorovi týmto ustanovením TP nie je dané oprávnenie dať policajtovi záväzný pokyn na vydanie akéhokoľvek rozhodnutia v prípravnom konaní.

V takomto kontexte je potrebné vychádzať aj pri výklade ustanovení § 190 ods. 1 TP a § 190 ods. 2 písm. a) TP. Tieto ustanovenia uvádzajú, že ak ide o uznesenie policajta, ktoré bolo vydané s predchádzajúcim súhlasom prokurátora alebo na jeho pokyn, tak autoremedúrou môže policajt rozhodnúť len so súhlasom prokurátora, ktorý pokyn alebo súhlas vydal (ods. 1), resp. o sťažnosti voči takémuto rozhodnutiu rozhoduje nadriadený prokurátor prokurátora, ktorý pokyn alebo súhlas vydal (ods. 2 písm. a)). V tomto prípade treba s ohľadom na nami prezentovaný výklad § 230 ods. 2 písm. a) TP vychádzať z toho, že tento postup sa týka, vo vzťahu k pokynu v prípravnom konaní, výhradne § 205 ods. 3 TP, teda obligatórnej povinnosti prokurátora vydať pokyn na vznesenie obvinenia osobe, ktorej bolo vznesenie obvinenia dočasne odložené.

V tomto kontexte sa teda nestotožňujeme s právnym názorom prezentovaným v judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len ako „**Najvyšší súd SR**“ alebo

¹⁶ Kto je poverený príslušník na účely trestného konania ustanovuje § 10 ods. 8 písm. d) až g) Trestného poriadku.

¹⁷ Pozri § 202 ods. 2 TP.

¹⁸ IVOR, J. et al. 2006. *Trestné právo procesné*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, s. 505.

„NS SR“) k § 190 ods. 2 písm. a) TP, ktorá považuje za úkon vyšetrovania, resp. skráteného vyšetrovania aj vydanie rozhodnutia, ako to vyplýva zo Stanoviska prezentovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky vo veciach trestných 8/2017 pod č. 72. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR: „Ak prokurátor ruší uznesenie policajta, môže mu v odôvodnení svojho rozhodnutia [a to aj v prípade uvedenom v § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku] **nariadiť vykonanie úkonu (§ 194 ods. 5 Trestného poriadku) - vydanie konkrétneho uznesenia; taký procesný prejav vôle prokurátora je zároveň jeho záväzným pokynom v zmysle § 230 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku. Musí však ísť o jednoznačne vyjadrenú povinnosť, nie o zvažovanie určitého postupu policajtom na základe prokurátorom označených (už zistených alebo následne zisťovaných) okolností. Iba jednoznačne vyjadrený pokyn v zmysle predchádzajúcej vety vylučuje prokurátora z rozhodovania o sťažnosti proti dotknutému (následne vydanému) rozhodnutiu policajta v zmysle § 190 ods. 2 písm. a) (alternatíva druhá), § 31 ods. 3 (veta posledná) Trestného poriadku.“¹⁹**

Nami prezentovanému názoru vo vzťahu k výkladu § 230 ods. 2 písm. a) TP zodpovedá skutočnosť, že pokyn na vydanie uznesenia dáva prokurátor v zmysle § 230 ods. 3 TP vo forme opatrenia. V zmysle § 10 ods. 19 TP sú opatrenia neformálne ústne alebo písomné rozhodnutia technicko-organizačnej alebo operatívnej povahy. Pre opatrenia neustanovuje TP žiadne formálne a obsahové náležitosti a ani podporne neodkazuje na ustanovenia upravujúce inú formu rozhodnutia v trestnom konaní (ako je tomu v prípade uznesenia alebo príkazu). V tomto prípade je otázkou, či vydanie uznesenia je okolnosťou technicko-organizačnej alebo operatívnej povahy, aby teda vo vzťahu k nej mohlo byť rozhodnuté opatrením. V tomto prípade zastávame názor, že minimálne vydanie uznesenia o začatí trestného stíhania (§ 199 TP), vznesení obvinenia, resp. jeho rozšírení (§ 206 TP), resp. uznesenia, ktorým sa meritórne trestné konanie končí alebo prerušuje (§ 214 TP, § 215 TP, § 228 TP), pričom je ho oprávnený vydať policajt, nie je úkonom technicko-organizačnej alebo operatívnej povahy.

Technicko-organizačnú povahu majú rozhodnutia týkajúce sa technického a organizačného zabezpečenia priebehu a výkonu trestného konania, resp. jeho jednotlivých inštitútov. Typicky pôjde o rozhodnutia týkajúce sa zabezpečenia účasti osôb na konaní (ich predvolanie, ich prípadné predvedenie, vykázanie osoby z pojednávacej miestnosti a pod.) alebo pôjde o rozhodnutia týkajúce sa vykonávania úkonov (napr. rozhodnutia o určení termínu pokračovania hlavného pojednávania, o vykonaní úkonu za pomoci videokonferenčného zariadenia a pod.). Za organizačné rozhodnutie v zmysle technicko-organizačnom nemožno podľa nášho názoru považovať rozhodnutie majúce vplyv na samotný priebeh, trvanie a smerovanie trestného konania, resp. trestného stíhania. Ide o tak zásadné rozhodnutia, že im zákonodarca určil presne vymedzenú formu a náležitosti, či už v podobe uznesenia, rozsudku, trestného rozkazu alebo iného rozhodnutia (napr. obžaloby).

V ďalšej časti článku rozoberieme aj súladnosť pokynu prokurátora policajtovi na vydanie uznesenia v prípravnom konaní s niektorými základnými zásadami trestného konania.

5. Pokyn prokurátora policajtovi na vydanie rozhodnutia a základné zásady trestného konania

Základné zásady trestného konania sú uvedené v § 2 Trestného poriadku ako určité vedúce právne princípy a idey úpravy trestného konania, pričom tvoria jednotnú sústavu, v ktorej sú jednotlivé zásady navzájom prepojené a rovnocenné, pričom spolu úzko súvisia

¹⁹ R 72/2017 (text zvýraznený autormi).

a vzájomne sa dopĺňajú. Pochopenie základných zásad je podstatné aj pre správny výklad a aplikáciu ustanovení TP. Na základných zásadách sú následne vybudované jednotlivé štádiá trestného konania. Niektoré zásady sú spoločné pre všetky štádiá trestného konania, niektoré sú typické len pre niektoré štádiá trestného konania a niektoré zásady sa uplatňujú v jednotlivých štádiách trestného konania v rôznej miere.²⁰ Medzi základné zásady, ktoré sa uplatňujú skoro vo všetkých štádiách trestného konania, patria základné zásady týkajúce sa dokazovania.²¹ Práve dokazovanie, resp. jeho vykonávanie, je nosným prvkom vyšetrovania, resp. skráteného vyšetrovania ako foriem prípravného konania. Z nášho pohľadu vo vzťahu k nami rozoberanej problematike týkajúcej sa možnosti prokurátora dať pokyn policajtovi na vydanie rozhodnutia v prípravnom konaní, ktoré má dosah na vedenie a smerovanie trestného konania, je kľúčovou zásadou – zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá je upravená v § 2 ods. 12 TP. Podľa § 2 ods. 12 TP: „*Orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.*“

Vydanie určitého rozhodnutia, a v prípravnom konaní najmä uznesenia, ktoré sa dotýka vedenia a postupu samotného trestného konania (napr. uznesenie o vznesení obvinenia podľa § 206 TP, o postúpení veci podľa § 214 TP, zastavení trestného stíhania podľa § 215 TP a pod.) je teda v podstate výsledkom vyhodnotenia stavu konania v určitom čase, pričom presnejšie je výsledkom vyhodnotenia dôkazov zabezpečených do momentu vydania uznesenia. Vyhodnocovanie dôkazov vykonávajú orgány činné v trestnom konaní práve na základe zásady voľného hodnotenia dôkazov. Táto zásada našla odzrkadlenie aj v konkrétnych ustanoveniach TP, a to najmä v ustanoveniach týkajúcich sa odôvodnení jednotlivých foriem rozhodnutí. Vo vzťahu k uzneseniu, ako kľúčovej forme rozhodnutia v prípravnom konaní, ide o ustanovenie § 176 ods. 2 TP, ktoré ustanovuje základný rámec obsahu odôvodnenia uznesenia.²²

„Rozhodujúci význam pri hodnotení dôkazov má predovšetkým tzv. vnútorné presvedčenie hodnotiaceho subjektu, teda orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu. Pod pojmom „vnútorné presvedčenie“ môžeme vo všeobecnosti rozumieť názor orgánu činného v trestnom konaní na to, čo považuje za pravdivé a čo nie. Hodnotenie dôkazov je intelektuálna činnosť orgánu činného v trestnom konaní, ktorá je podmienená jeho odbornou erudovanosťou a smeruje k nadobudnutiu vnútorného presvedčenia, t. j. subjektívnej istoty o pravde v konkrétnom prípade. Neznamená to však, že tieto subjekty hodnotia dôkazy len na základe nejakej ľubovôle. Hodnotenie dôkazov je, naopak, zložitá myšlienková činnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu, pričom vnútorné presvedčenie sa musí zakladať na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého zváženia všetkých dôkazov a na zodpovednej analýze každého dôkazu individuálne, ako aj všetkých dôkazov v ich vzájomných súvislostiach.“²³

²⁰ Všeobecne k základným zásadám trestného konania pozri napr. KURILOVSKÁ, L. 2013. *Základné zásady trestného konania. Účel a základná limitácia*. 1. vydanie. Šamorín: Heuréka, 141 s.

²¹ Medzi základné zásady, ktorými sa riadi dokazovanie, môžeme zaradiť vyhladávaciu zásadu, zásadu prezumpcie neviny, zásadu ústnosti, zásadu bezprostrednosti, zásadu voľného hodnotenia dôkazov, zásadu zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností.

²² Konkrétne toto ustanovenie uvádza, že v odôvodnení uznesenia treba vtedy, keď to prichádza podľa povahy veci do úvahy uviesť najmä skutočnosti, ktoré sa považujú za dokázané, dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa rozhodujúci orgán spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na základe ktorých podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti.

²³ KOČAN, M. 2006. *Základné zásady dokazovania*. In: *Policajná teória a prax*, roč. 24, č. 1, s. 66. Obdobne aj IVOR, J. et al. 2006. *Trestné právo procesné*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, s. 85 – 86. Podrobnejšie

V rámci hodnotenia dôkazov teda orgány činné v trestnom konaní a sudy aplikujú rôzne analytické a syntetické metódy poznávania, indukciu, dedukciu, metódy formálnej a dialektickej logiky, ako aj iné metódy poznávania, aby ich výsledkom mohlo byť jasné, zrozumiteľné a presvedčivé rozhodnutie. „*Pri hodnotení dôkazov významnú úlohu zohráva aj vzdelanie, právnické vedomosti, ale aj praktické znalosti a skúsenosti. Všetky tieto skutočnosti spôsobujú, že pri rovnakých dôkazoch a rovnakých zisteniach existujú rozdiely medzi rozhodnutiami nielen vyšetrovateľov, prokurátorov a sudcov, ale aj medzi rozhodnutiami súdov rôznych stupňov.*“²⁴

Ako už bolo uvedené, orgány činné v trestnom konaní pri hodnotení dôkazov, ktorého výsledkom je vydanie určitého rozhodnutia (uznesenia), vychádzajú z vnútorného presvedčenia súvisiaceho s ich hodnotením okolností prípadu. Okolností prípadu vyplývajú zo zadovaných dôkazov a ich vzájomných súvislostí. Trestný poriadok za orgány činné v trestnom konaní podľa § 10 ods. 1 TP považuje dva subjekty, a to prokurátora a policajta. Aj keď tieto dva subjekty označuje jedným pojmom, tak už samotné použitie množného čísla naznačuje, že ich postavenie nie je v rámci trestného konania rovnaké ako sme už naznačili aj v predchádzajúcej časti článku z hľadiska možnosti policajta nesúhlasiť s pokynmi prokurátora. Z ustanovení TP môžeme následne aj vyvodiť, že subjekty zahrnuté pod pojem orgány činné v trestnom konaní nemusia mať ani rovnaké vnútorné presvedčenie vo vzťahu k hodnoteniu dôkaznej situácie v určitom momente trestného konania, a to najmä vo vzťahu k dôvodnosti a potrebe vydania určitého rozhodnutia upravujúceho ďalší postup v trestnom konaní. Rozdielnosť postavenia policajta a prokurátora spoločne označovaných ako orgány činné v trestnom konaní jasne vyplýva aj z ustanovenia § 231 TP ustanovujúceho výhradné oprávnenia prokurátora v prípravnom konaní.

Možnosť a prípustnosť rozdielného vnútorného presvedčenia pri hodnotení dôkazov a vyvodzovaní právneho názoru medzi policajtom a prokurátorom ako subjektami, ktoré označuje TP jednotne ako orgány činné v trestnom konaní, najlepšie potvrdzuje úprava rozhodovania o sťažnostiach voči uzneseniam, ktorými sa rozhodujú najdôležitejšie skutočnosti v prípravnom konaní. Z § 189 ods. 1 písm. b) TP v spojení s § 194 ods. 1 TP môžeme vyvodiť, že prokurátor môže akceptovať na základe svojho vnútorného presvedčenia vychádzajúceho zo zhodnotenia dôkazov, že dôvody na vydanie sťažnosťou napadnutého rozhodnutia neboli, a teda má iný názor na hodnotenie dôkaznej situácie, prípustnosti dôkazov, resp. právne posúdenie skutku. Ak by boli orgány činné v trestnom konaní ponímané ako jednotný subjekt s rovnakým hodnotením dôkazov, tak by ich rozhodnutia z logiky veci musel preskúmavať iný, od nich odlišný a im nadriadený subjekt trestného konania.

V tomto smere treba vykladať aj ustanovenie § 2 ods. 12 TP. Z neho teda vyplýva, že prokurátor a aj policajt, pričom každý z nich zvlášť a osobitne na základe vnútorného presvedčenia *založeného na starostlivom uvážení* hodnotia okolnosti (dôkazy) *prípadu jednotlivito i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.* Z toho vyplýva, že môžu mať a často aj majú odlišný názor na hodnotenie okolností prípadu a na ďalší postup v konaní vrátane potreby vydania určitého rozhodnutia. Práve v tomto momente môže nastať rozpor prípadného oprávnenia prokurátora dať policajtovi pokyn na vydanie určitého rozhodnutia (najmä uznesenia obsahujúceho odôvodnenie) so zásadou voľného hodnotenia dôkazov.

Samozrejme, samostatnosť v hodnotení dôkazov a okolností prípadu vychádzajúca zo samostatného, nezávislého vnútorného presvedčenia policajta a prokurátora však

k zásade voľného hodnotenia dôkazov pozri aj ZANOVIT, J. 2002. *Zásada voľného hodnotenia dôkazov a jej praktické uplatňovanie orgánmi činnými v trestnom konaní.* In: Justičná revue, roč. 54, č. 12, s. 1424 – 1428.

²⁴ KOČAN, M. 2006. *Základné zásady dokazovania.* In: Policajná teória a prax, roč. 24, č. 1, s. 66.

neznamená, že musia tieto dva subjekty dospieť k iným záverom, ba práve naopak väčšinou v aplikačnej praxi dospievajú k rovnakému záveru. Keby tomu tak nebolo, tak zrejme by slovenské prípravné konanie trpelo značnou neefektívnosťou.

Na druhej strane nie sú v aplikačnej praxi ani vzácne prípady, kedy policajt a prokurátor majú diametrálne odlišný názor na vyhodnotenie dôkazov a prípadne aj právne posúdenie veci a z toho vyplývajúci následný postup v trestnom konaní. Ak sa prokurátor nestotožňuje s názormi policajta a ním prípadne navrhnutým alebo aj realizovaným postupom (napr. vydaným uznesením), tak v aplikačnej praxi často dôjde k tomu, že mu pokynom určí ako má v konaní ďalej postupovať. Častokrát takýto pokyn smeruje s odvolaním sa na § 230 ods. 2 písm. a) TP k uloženiu povinnosti policajtovi vydať určité uznesenie (napr. vznesenie alebo rozšírenie obvinenia podľa § 206 TP, začatie trestného stíhania podľa § 199 TP a pod.). Ak by sme pripustili, že § 230 ods. 2 písm. a) TP oprávňuje prokurátora vydať takýto pokyn, tak musíme riešiť otázku akú formu a obsah by mal mať takýto pokyn, aby bol v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov.

Našou premisou je, že policajt a prokurátor sú z hľadiska uplatňovania zásady voľného hodnotenia dôkazov samostatné subjekty, z ktorých každý v trestnom konaní pri rozhodovaní a hodnotení dôkazov a okolností prípadu vychádza zo svojho vnútorného presvedčenia, ktoré je výsledkom ich intelektuálnej činnosti pri hodnotení dôkazov, či už jednotlivo alebo vo vzájomných súvislostiach s cieľom ustálenia a preukázania skutkového stavu v rozsahu, ktorý Trestný poriadok predpokladá pre vydanie určitého rozhodnutia.²⁵ Z tohto pohľadu teda nemôže jeden subjekt nanútiť inému subjektu vydanie rozhodnutia, ktoré je v rozpore s jeho vnútorným presvedčením. Pripustné však je, aby iný subjekt na základe argumentácie a vysvetlenia toho, ako sa dopracoval k potrebe vydania rozhodnutia a z čoho vychádzalo jeho vnútorné presvedčenie o potrebe vydania určitého rozhodnutia, ovplyvnil (zmenil) vnútorné presvedčenie iného samostatného subjektu ohľadne potreby vydania takéhoto rozhodnutia.

Nakoľko TP neustanovuje formálne a ani obsahové náležitosti pokynu prokurátora, je podľa § 230 ods. 2 písm. a) TP možné, aby pokyn na vydanie uznesenia (napr. uznesenia o vznesení obvinenia konkrétnej osobe za konkrétny trestný čin) vydal prokurátor policajtovi aj telefonicky, pričom policajt si o takomto pokyne spracuje záznam a tento založí do spisu. V našom modelovom prípade však nepôjdeme až do takéhoto „extrému“. Predpokladajme, že policajt prokurátorovi pri podaní správy o stave konania vyžiadanej podľa § 230 ods. 2 písm. b) TP uvedie, že na podklade vykonaných dôkazov nevidí po ich vyhodnotení, na základe svojho uváženia, zatiaľ dôvod na vznesenie obvinenia konkrétnej osobe. Prokurátor si následne vyžiada spis na kontrolu v zmysle toho istého ustanovenia TP. Na základe oboznámenia sa so spisom a dôkazmi v ňom zabezpečenými dôjde k záveru, že podľa jeho názoru (vnútorného uváženia) je dôvodné vznesenie obvinenia konkrétnej osobe pre určitý trestný čin. Následne podľa § 230 ods. 2 písm. a) TP vydá pokyn (opatrenie), ktorým uloží policajtovi, aby tejto osobe bez meškania vzniesol podľa § 206 ods. 1 TP obvinenie. Nad rámec ustanovení TP v pokyne uvedie aj výrokovú vetu obsahujúcu právnu kvalifikáciu skutku, pre ktorý ma byť obvinenie osobe vznesené a opis skutku s náležitosťami podľa § 206 ods. 3 TP. V pokyne však už neuvedie odôvodnenie, teda svoje úvahy o tom, na základe čoho sa rozhodol takýto pokyn vydať. Policajt viazaný záväzným pokynom prokurátora následne vydá uznesenie o vznesení obvinenia konkrétnej osobe pre trestný čin, ktorého právnu kvalifikáciu určil prokurátor v pokyne a opíše do výrokovej vety aj opis skutku uvedený prokurátorom v pokyne. V odôvodnení uznesenia o vznesení obvinenia policajt opíše časový priebeh trestného konania, spíše sumár zadovážených dôkazov bez ich vyhodnotenia

²⁵ Iný bude rozsah potreby ustálenia a preukázania pravdepodobnosti, že došlo k spáchaniu trestného činu pri začatí trestného stíhania, iný v prípade vznesenia obvinenia a iný v prípade podávania obžaloby. Tieto otázky vzhľadom na svoju komplexnosť presahujú rámec a zameranie tohto článku.

a záverom uvedie, že obvinenie bolo vznesené na základe pokynu prokurátora vydaného v súlade s ustanovením § 230 ods. 2 písm. a) TP, ktorým je on ako policajt viazaný a je pre neho záväzný pre postup v trestnom konaní. V reálnom prípade následne osoba obvineného podala voči tomuto uzneseniu sťažnosť, ktorej bolo nadriadeným prokurátorom vyhovené a uznesenie o vznesení obvinenia bolo nadriadeným prokurátorom zrušené v podstate z dôvodu arbitrárnosti uznesenia a porušenia práv obvineného na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

Z uvedeného príkladu, ktorý sa reálne aj udial, vyvstáva otázka do akej miery mal policajt odôvodniť rozhodnutie (uznesenie o vznesení obvinenia), ak na taký postup nevidel dôvod a uznesenie vydal len na základe pokynu prokurátora. Mal si policajt, ktorý na základe svojho vnútorného uváženia inak hodnotil dôkazy ako prokurátor, vymýšľať úvahy a hodnotenie dôkazov, tak aby dostatočne odôvodnil takéto uznesenie a vyhovel tak pokynu prokurátora a súčasne splnil dikciu § 176 ods. 2 TP? Podľa nášho názoru nie, nakoľko by nepostupoval v takomto prípade v súlade s jednou zo základných zásad trestného konania (zásadou voľného hodnotenia dôkazov), ktorej kľúčovým prvkom je vyhodnocovanie dôkazov na základe vnútorného presvedčenia konajúceho subjektu (nie donútenia iného subjektu). Z nášho pohľadu je takýto pokyn prokurátora na vydanie uznesenia o vznesení obvinenia bez jeho odôvodnenia zo strany prokurátora nerealizovateľný, najmä s ohľadom na potrebu odôvodnenia uznesenia vydávaného na základe pokynu v súlade s ustanovením § 176 ods. 2 TP, a to osobitne v prípade, ak policajt inak hodnotí doteraz zabezpečené dôkazy ako prokurátor vydávajúci pokyn.²⁶

Vychádzajúc z týchto úvah dospievame k záveru, že pokyn prokurátora na vydanie určitého rozhodnutia by mal okrem samotnej výrokovvej vety takéhoto rozhodnutia obsahovať aj odôvodnenie vtedy, keď to zákon u takéhoto rozhodnutia vyžaduje, aby pokyn realizujúci policajt vedel, čo prokurátora viedlo, resp. na základe čoho dospel k potrebe vydania rozhodnutia.

Týmto sa však dostávame k nadväzujúcej otázke ohľadne efektívnosti, resp. hospodárnosti vydania takéhoto pokynu, ktorý by obsahoval nami požadované náležitosti (najmä odôvodnenie).

Prokurátorovi, ktorý vydal pokyn, by malo záležať na tom, aby rozhodnutie, ktorého vydanie inicioval (dal naň pokyn) a predstavuje *de facto* jeho názor, nadobudlo aj právoplatnosť, a teda ustálo kontrolu jeho zákonnosti zo strany nadriadeného prokurátora v prípade podania opravného prostriedku voči takémuto rozhodnutiu. Z logiky veci by preto bolo vhodné, aby uznesenie vydal, a najmä jeho odôvodnenie koncipoval ten, kto je presvedčený o splnení podmienok na vydanie takéhoto uznesenia. Takáto osoba (prokurátor) sama najlepšie vie, ako a na základe čoho hodnotí dôkazy, ich vierohodnosť a vzájomné súvislosti, a čo má na základe ich vyhodnotenia za preukázané. Nemožno očakávať zrejme takú istú kvalitu argumentácie od subjektu (policajta), ktorému bolo prikázané vydať a odôvodniť určité rozhodnutie, a to o to viac v prípade, ak sa plne nestotožňuje so záverom prokurátora o potrebe vydania určitého rozhodnutia.

²⁶ V tejto súvislosti sa vynára aj problematika princípu právnej istoty, z ktorého by malo vyplývať, že za daného dôkazného stavu by mali orgány činné v trestnom konaní hodnotiť skutkový a právny stav rovnako. Z tohto môžeme vyvodiť, že by mali teda dospieť k rovnakému záveru o potrebe vydania určitého rozhodnutia. Podľa nášho názoru však nie je vylúčené z hľadiska tohto princípu, že subjekty majú rovnaký názor na smerovanie dôkaznej situácie, avšak nemusia mať rovnaký názor na mieru istoty, resp. opodstatnenosť možnosti vydania určitého rozhodnutia. Napr. prokurátor aj policajt považujú určitú osobu za podozrivú zo spáchania trestného činu, avšak prokurátor vidí dôvody na vydanie uznesenia o vznesení obvinenia, pričom policajt nie je na základe vykonaných dôkazov ešte dostatočne presvedčený o dôvodnosti takéhoto postupu.

V prípade, žeby prokurátor vydal pokyn napr. na vznesenie obvinenia a v tomto pokyne uviedol aj výrokovú vetu požadovaného uznesenia obsahujúcu právnu kvalifikáciu a opis skutku a zároveň svoj pokyn aj riadne odôvodnil (v súlade s nami prezentovanými názormi), tak sa dostávame do situácie, že takýto pokyn v podstate obsahuje (jeho písomné vyhotovenie) zrejme skoro všetky formálne náležitosti uznesenia v zmysle § 176 ods. 1 TP. Okrem poučenia o opravnom prostriedku bude takýto pokyn obsahovať všetko to, čo má obsahovať aj uznesenie.²⁷ Potom z hľadiska zásady rýchlosti a hospodárnosti vyplývajúcej z ustanovení § 2 ods. 6 TP, § 2 ods. 7 TP a § 2 ods. 10 TP je otázne, či je efektívne a hospodárne vydať takýto pokyn, keď *de facto* prokurátorovi stačí k nemu doplniť len poučenie o opravnom prostriedku a označiť ho odtlačkom pečiatky so štátnym znakom a pokyn tým nadobudne formu uznesenia. Vydaním a zaslaním takéhoto pokynu by prokurátor len predlžoval trestné konanie a je na zváženie, či v prípade pokynu na vznesenie obvinenia by nedochádzalo aj k porušovaniu práva na obhajobu, keďže uznesenie o vznesení obvinenia je potrebné vydať bez meškania po tom, ako bol zistený dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba.

Záverom je, že ak prokurátor pri vydávaní pokynu policajtovi na vydanie určitého rozhodnutia, u ktorého TP vyžaduje aj odôvodnenie, postupuje v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, a teda svoj pokyn odôvodní, dostáva sa do situácie, kedy vydanie takéhoto pokynu je neefektívne a naráža na zásadu hospodárnosti a rýchlosti trestného konania. Aj tieto závery teda vedú k tomu, že vydávanie pokynov prokurátormi policajtom na vydanie určitého rozhodnutia, ktoré má obsahovať odôvodnenie, pričom pokyn takéto odôvodnenie neobsahuje, nemá v súčasnosti oporu v ustanoveniach Trestného poriadku. Súčasne naráža aj na aplikáciu základných zásad trestného konania, a najmä zásady voľného hodnotenia dôkazov a zásady hospodárnosti a rýchlosti trestného konania.

6. Záver a návrhy *de lege ferenda*

Z nami vykonanej analýzy podľa nás vyplýva, že súčasná právna úprava § 230 ods. 2 TP explicitne neopravňuje prokurátora na vydanie pokynu, ktorým by mohol uložiť policajtovi povinnosť vydať určité rozhodnutie počas prípravného konania a osobitne také, ktoré musí obsahovať aj odôvodnenie.

Ak aj by sme pri značne extenzívnom výklade ustanovenia § 230 ods. 2 písm. a) TP akceptovali možnosť prokurátora vydávať pokyn ukladajúci povinnosť vydať určité rozhodnutie počas prípravného konania, ktoré zo zákona musí obsahovať odôvodnenie, tak obsahovou náležitosťou takéhoto pokynu by podľa nášho názoru mal byť samotný výrok rozhodnutia a aj odôvodnenie pokynu, z ktorého by bolo zrejme na základe čoho prokurátor dospel k potrebe vydať rozhodnutie. Prokurátor by mal zároveň zvážiť, či je potrebné vydať pokyn alebo je vhodnejšie (efektívnejšie) a hospodárnejšie, aby sám vydal požadované rozhodnutie aj s ohľadom na rešpektovanie niektorých základných zásad trestného konania (napr. zásada hospodárnosti a rýchlosti trestného konania, zásada práva na obhajobu).

Z tohto pohľadu by bolo potrebné *de lege ferenda* aspoň formou stanoviska alebo príkazu generálneho prokurátora na základe zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov upraviť formu a obsahové náležitosti pokynov vydávaných zo strany prokurátora policajtom, pričom osobitne je to potrebné vo vzťahu k pokynom ukladajúcim policajtom povinnosť vydať určité rozhodnutie. Rovnako by bolo vhodné týmto postupom určiť, kedy by mal prokurátor vydať pokyn (opatrenie) písomne.

²⁷ Bude podľa autorov určite obsahovať označenie orgánu, ktorý ho vydal vrátane mena a priezviska prokurátora, dátum a miesto, kde bol vydaný, výrok s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité, aj so skutkom a jeho právnu kvalifikáciu a riadne odôvodnenie.

Zároveň by bolo vhodné novelizovať § 230 ods. 2 písm. a) TP, a to úpravou jeho znenia napríklad v podobe, že prokurátor je pri výkone dozoru oprávnený: „*dávať záväzné písomné pokyny pre postup podľa § 196 a § 197 TP, vyšetrovanie a skrátene vyšetrovanie trestných činov, vydanie rozhodnutia v prípravnom konaní a určovať lehoty na ich vykonanie; také písomné pokyny sú súčasťou spisu*“, aby explicitne z tohto ustanovenia vyplývalo oprávnenie prokurátora vydať pokyn ukladajúci povinnosť policajtovi vydať určité rozhodnutie v prípravnom konaní. Zároveň by následne bolo vhodné doplniť ustanovenie § 230 ods. 3 TP o ďalšiu vetu v znení: „*V prípade vydania záväzného pokynu podľa ods. 2 písm. a) na vydanie rozhodnutia v prípravnom konaní musí prokurátor v pokyne vymedziť výrok rozhodnutia a ak má rozhodnutie obsahovať aj odôvodnenie, tak musí pokyn obsahovať primerané odôvodnenie.*“

Z nášho pohľadu by bolo vhodné upraviť v TP aj možnosť policajta upozorniť nadriadeného prokurátora na rozpor pokynu prokurátora so zákonom (napr. opakovaný výsluch osoby, ktorá využila právo odmietnuť vypovedať a nežiadala o svoj výsluch), ako aj právo policajta odmietnuť vykonanie pokynu, ktorým by sa dopustil trestného činu, priestupku, správneho deliktu alebo disciplinárneho previnenia (napr. pokyn na predvedenie svedka, keď nie sú splnené zákonne podmienky na takýto postup).

Literatúra

- BERNÁT, J. 2003. *Zodpovednosť prokurátora za plnenie úloh v trestnom konaní*. In: *Justičná revue*, roč. 55, č. 5, s. 523 – 528. ISSN 1335-6461.
- ČENTÉŠ, J. et al. 2017. *Trestný poriadok. Veľký komentár*. 3. aktualizované vydanie. Žilina: EUROKÓDEX, 971 s. ISBN 978-80-8155-070-6.
- ČENTÉŠ, J. a J. VIKTORYOVÁ. 2002. *K niektorým ustanoveniam novely Trestného poriadku*. In: *Justičná revue*, roč. 54, č. 10, s. 1078 – 1083. ISSN 1335-6461.
- IVOR, J. et al. 2006. *Trestné právo procesné*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 993 s. ISBN 80-8078-101-X.
- KOČAN, M. 2006. *Základné zásady dokazovania*. In: *Policajná teória a prax*, roč. 24, č. 1, 2006. s. 60 – 68. ISSN 1335-1370.
- KURILOVSKÁ, L. 2013. *Základné zásady trestného konania. Účel a základná limitácia*. 1. vydanie. Šamorín: Heuréka, 141 s. ISBN: 978-80-89122-91-2.
- MINÁRIK, Š. et al. 2006. *Trestný poriadok. Stručný komentár*. Bratislava: IURA EDITION, 1302 s. ISBN 80-8078-085-4.
- POLÁK, P. *Postup a obsah jednotlivých foriem prípravného konania*. In: ZÁHORA, J. (ed.) *Prípravné konanie – možnosti a perspektívy*. Zborník príspevkov z celoštátnej vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou konanej dňa 21. apríla 2016. Praha: Leges, 2016. s. 74 – 95. ISBN 978-80-7502-153-3.
- RŮŽIČKA, M. *Dozorová a instanční působnost státního zástupce v přípravném řízení v ČR*. In: ZÁHORA, J. (ed.) *Prípravné konanie – možnosti a perspektívy*. Zborník príspevkov z celoštátnej vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou konanej dňa 21. apríla 2016. Praha: Leges, 2016. s. 177 – 196. ISBN 978-80-7502-153-3.
- VIKTORYOVÁ, J. et al. 2013. *Vyšetrovanie*. 2. vydanie. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 653 s. ISBN 978-80-8054-548-2.
- ZANOVIT, J. *Zásada voľného hodnotenia dôkazov a jej praktické uplatňovanie orgánmi činnými v trestnom konaní*. In: *Justičná revue*, roč. 54, č. 12, 2002. s. 1424 – 1428. ISSN 1335-6461.

ZANOVIT, J. *Dozor a rozhodnutia prokurátora v prípravnom konaní*. In: ZÁHORA, J. (ed.) *Prípravné konanie – možnosti a perspektívy*. Zborník príspevkov z celoštátnej vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou konanej dňa 21. apríla 2016. Praha: Leges, 2016. s. 158 – 176. ISBN 978-80-7502-153-3.

Právne predpisy, internetové zdroje a súdne rozhodnutia

Dôvodová správa k zákonu č. 401/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre. Dostupné na: <<https://www.epi.sk/dovodova-sprava/dovodova-sprava-k-zakonu-c-401-2015-z-z.htm>> [cit. 24.09.2019].

Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 126/05, zo dňa 24. 08. 2005.

R 72/2017.

Vyhláška Ministerstva spravodlnosti č. 23/1994 Sb. o jednacím rádu štátneho zastupiteľstvá, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.

Key words: instruction of the prosecutor, decision, prosecutor, police officer, supervision, principle of free evaluation of evidence;

Summary

The authors deal with the instructions of the prosecutor in the preliminary proceedings, especially in terms of their form and content. In particular, they analyze the possibility of the prosecutor to give the binding instruction imposing an obligation to a police officer to issue a specific decision in the preliminary proceedings. They discuss the legal possibilities of the prosecutor to give such instruction, as well as the limits and consistency of giving such instruction in relation to the basic principles of criminal proceedings, in particular the principle of free evaluation of evidence. On the basis of the conclusion on the impossibility of giving such instruction by the prosecutor according to the valid Criminal Procedure Code, as well as its possible limits in terms of the basic principles of criminal proceedings, they finally offer suggestions *de lege ferenda*.

Mgr. Ing. František Vojtuš
externý doktorand
Katedra trestného práva, kriminológie
a kriminalistiky
Univerzita Komenského v Bratislave,
Právnická fakulta

pôsobisko:
národná kriminálna agentúra Prezídia PZ SR
Pribinova 2
812 72 Bratislava
Slovenská republika
e-mail: frantisek.vojtus@gmail.com,
frantisek.vojtus@minv.sk

JUDr. Filip Vincent
denný doktorand
Katedra trestného práva, kriminológie
a kriminalistiky
Univerzita Komenského v Bratislave,
Právnická fakulta
Šafárikovo námestie č. 6
P.O. BOX 313
811 00 Bratislava
Slovenská republika
e-mail: filip.vincent@uniba.sk

Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD.
profesorka
Katedra trestného práva, kriminológie
a kriminalistiky
Univerzita Komenského v Bratislave,
Právnická fakulta
Šafárikovo námestie č. 6
P.O. BOX 313
811 00 Bratislava
Slovenská republika
e-mail: lucia.kurilovská@flaw.uniba.sk

Recenzenti: mjr. doc. JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.
pplk. JUDr. Veronika Marková, PhD.